

kontakt

KUNNE det ikke være jätte-trevlig (sjovt, hygsomt) at forstå, hvad svenskerne siger og skriver? De fleste danske ville nok svare, at vi lærer sprog nok i forvejen, så hvorfor belemre sig med endnu et? Der er bare det ved svensk, at det er en slags gammeldags dansk, der udtales meget tydeligt.

Alligevel vil de fleste nok finde, at svensk er uforståeligt. Dertil er kun at føje, at enhver kan lære at forstå det med en beskednen indsats. Her er en mulighed for på egen hånd at sætte sig ind i et sprog. Og jeg vil holde på, at det er lettere end at løse kryds og tværs, en færdighed mange bruger bunker af tid på at sætte sig ind i. Man skal sikkert slå op i leksikon langt hyppigere for at løse krydsords opgaverne end for at lære sig svensk.

Om man vil forstå svensk eller ej er et magelighedsspørgsmål, et valg mellem to af tidens »hovedstrømninger«: do-it-yourself metoden og den modsatte tendens, der går ud på at lade andre gøre tingene for én og selv være så passiv, som politiet tillader. Den sidstnævnte indstilling får kraftig støtte fra den lette underholdning, der sørger for, at alt synes så let og lindt, at der til sidst ikke bliver noget tilbage at forstå eller spekulere over.

GAR man ind i en dansk boghandel, der fører udenlandsk litteratur, bliver man hurtigt klar over, at det ikke er der, skandinavismen praktiseres. Der er intet salg i svenske bøger, siger boghandleren.

Af
HOLGER IISAGER

Sverige er mere end fodbold og indkøbsrejser

SVENSK ER JÄTTETREVLIGT

Skandinavismen har jo aldrig været en folkelig bevægelse i den forstand, at befolkningerne i disse lande hagede mod en forbrødring. Men bevægelsen har haft sine forkæmpere på højere og højeste plan og herved er opnået visse praktiske resultater, dog ikke en vældig lyst til at lære svensk.

VI HAR hørt en del om den lille anti-svedisme, og det er rigtigt, at flere fordomme mod svenskerne stadig lever i fulde svenskere er værre end fulde danskere, at svensk højtidelighed er endnu mere forloren end vor egen, at svenske damer repræsenterer den rene erotiske dybfrost i modsætning til vores fynske gavmildhed.

For dem, for hvem svensker-

ne først og fremmest er nogle »jakkler«, som vi skal læve i fodbold og håndbold, er der nok ingen grund til at lære svensk, bare de kan råbe højere end svenskerne, når der spilles bold om landets ære.

HVIS der nu ikke var noget at hente i Sverige, kunne det jo være lige meget, om vi forstod svensk. Men Sverige er i flere henseender et foregangsland, hvorfra vi får en del impulser, f.eks. inden for poesi og film. Der er også oversat flere væsentlige bøger om psykologi og sociologi til svensk end til dansk, for blot at nævne et par områder, hvor man kan have fornøjelse af at kunne svensk.

Vi kunne også lære af svenskerne at være mindre bange for den kvikke satire og de løs-

slupne løjer med de hellige køer (det svenske fjernsyns »bitterhedsakademi« bemanded med ungdommelige Poul Henningsen'er var virkelig misundelsesværdigt). Herhjemme hylder fjernsynet den udglattende og urbane facon, når man forsøger sig med satiren.

MEN der er også lyspunkter i vort forhold til det svenske sprog. Fjernsynet trodsrer seernes dovenskab og sender enkelte diskussioner med deltagere fra de skandinaviske lande, og fjernsynsteatret giver os stykker på svensk og norsk.

I tidsskrifter som »Hvedekorn« og »Vindrosen« findes regelmæssigt svenske bidrag i form af digte og artikler, og enkelte nye svenske bøger kan opnå at blive anmeldt i de større danske aviser.

Interessen for det svenske kunne yderligere stimuleres, hvis fjernsynet bragte flere spændende udsendelser, hvor det svenske sprog blev benyttet. Der er jo ikke noget i vejen med publikumsinteressen, når svenske poplærker vrikkesynges de sidste hits, men der er ordene selvfølgelig helt ligegyldige.

NAR danskerne efter en af de nordiske fjernsynskonkurrencer i kendskab til noget af det, der ikke er værd at vide, gik rundt og tiljublede hinanden »Domaren säger det är fel«, viser det, at vi kan lide at pjanke på svensk. Kan det ikke svimle for én ved tanken om den morskab, vi kunne have af blot et par hundrede svenske sætninger? Det ville være »allatiders«.

tæt på en ting

DANSKERNE bruger i alt 200 millioner clips om året. Det er rundt regnet 45 for hver indbygger - børnene medregnet. Og dem må vi regne med. Mine unger har i hvert fald altid brugt mine clips til de mest mærkværdige ting, når jeg selv skal bruge dem.

Hvor bliver dog alle de clips af? Jeg synes selv, jeg bruger alle de clips en gang til, som kommer til mig fra andre. Sådan en lille tingest kunne nu og da fortælle en interessant historie. Forleden fik jeg et brev fra udenrigsministeriet med en lille clip. Samme clips stammede måske fra et brev, udenrigsministeriet modtog fra de Gaulle.

På et stort kontor sker det nu og da, man ikke kan finde de clips, man skal bruge, fordi de findes alle mulige steder: på gulvet, i askelåb og i papirkurve. Mange sidder og retter clips ud, mens de telefonerer. Andre renser negle med dem, og andre bruger dem til at kradspejle sig i.

Man ved ikke, hvem opfinderen af clipene var. Men der sidder næsten altid en clip i beskrivelsen af enhver anden opfinders nyeste idé, når den går til patentkontoret. H. C. Andersen brugte sikkert også clips. Disse små dimser er omkring 150 år gamle.

Nordens største clips-fabrik har hjemme i Køge. Fabrikanten hedder Knud E. Poulsen. Han begyndte på fremstillingen

200
MILLIONER
CLIPS

i 1949. Han ved ikke bestemt, hvor mange stykker clips han fremstiller om dagen. Men han kan opgive vægten: ca. halvdelen ton. Og det er da en sjat, når man betænker, at ca. 100 clips vejer 40 gram.

Knud E. Poulsen eksporterede sidste år 82 pct. af sin samlede clipsfabrikation. De små tingest sender han til 27 lande verden over. Hans produktion dækker ca. 50 millioner menneskers behov.

Det nyeste inden for clips er farver. Fabrikken i Køge laver clips i fem forskellige farver. Navnlig i Afrika er man glade for farverne.

Retter man en clip - sådan hedder de vist også i ental - ud, har den en længde af 10 centimeter. Som før nævnt bru-

ger vi herhjemme 200 millioner om året. Rettet ud repræsenterer disse dimser altså en rulle ståltråd med en samlet længde af 20.000 km.

Jeg kender mennesker, som for fornøjelsens skyld laver de særeste ting af clips. Af dem kan man lave sjove dyr, og en dag havde min lille datter lavet en »perlekrans« af de sidste clips i min skrivebordsskuffe.

En dansk fabrik for kontorartikler udsendte et år en hel serie sjove julekort, hvis billeder var lavet af dimser - bl.a. clips.

Amerika er det land i verden, som bruger flest clips - og en stor del af dem er danske. Jeg synes, at alle clips ligner hinanden. Men enhver fabrikant af dem påstår, at han sagtens kan

kende sine egne. Knud E. Poulsen har flere gange fået sine egne clips tilbage i breve fra lande, hvortil han endnu ikke havde nogen eksport.

Folk leger med clips, når de telefonerer. Og på mange kontorer har jeg endog set clips viklet om telefonledningen, for at den ikke skal gå i knuder.

Clips er kun en lille ting men af stor betydning. Disse små fyre kommer alle steder - endog i hofmarskallatet og hos paven. Er De et eller andet på et kontor, så prøv at se i Deres lomme. Der er clips alle steder. Mangler de nogle, så se efter, hvor de ikke skal være. Der er der med garanti altid nogle stykker.

Poulsen i Køge er lige begyndt at sende clips til Spa-

nien. Det kostede en masse besvær og en masse clips. Utallige var de skrivelser, han - alle sammen med clips - sendte af sted til forskellige kontorer for at komme ind på markedet.

Det er ikke så underligt, at der bruges så mange clips. Da jeg afleverede denne artikel, var der en clip i manuskriptet. Da redaktøren læste stoffet igennem, lod han clippen falde på gulvet. Artiklen gik til sætning med en ny clip. Den rev sætteren af. Korrektøren satte endnu en clip på. For De har læst artiklen, har den kostet en halv snes clips.

Rengøringsdamerne er de eneste, der ved, hvor dimserne bliver af. Det er derfor, flere af dem er morgengnavne.

O. L.